

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Practicus De Casibus Summo Pontifici, Episcopis, Et Praelatis Religionum Reservatis

Kiene, Johann Georg

Constantiae, 1629

1. Hæresis, Apostasia, Schisma, & quid sint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-42214

t. 2. tr. 15. & 5. de Censuris in particulari c. 1. n. 7. Scortia in selectas Sum. Pont. Const. Theor. 407. & 408.

I. Incidunt in casum cum excommunicatione reseruata Papæ, Apostata [A] à fide, Hæretici [B] cuiuscunq; sectæ, Schismatici [C] credentes Hæreticorum [D] Receptatores, fautores, defensores, [E] Hæreticorum libros, hæresin aut de religione tractantes, scienter legentes [F] tenentes, imprimentes, aut quomodolibet defendentes.

[A] Apostasia est recessus à tota fide Christiana, habetq; adnexã hæresin, & è contra Hæresis partialem Apostasiam: ut hæresis distingatur ab Apostasia tanquã inclusum & minus uniuersale ab includente & magis uniuersali [B] Hæresis est error pertinax veræ fidei manifestè contrarius in eo qui fidẽ Christi

Christi aliquādo suscepit, priuatiuè,
Affirmatiuo præcepto fidei, & Ne-
gatiuo opponitur contrariè; atque
error late sumendus, vt inuoluat
etiā dubitationē circa res fidei tā-
quā non minus præcepto Negatiuo
contrariam fidei Diuina, quā
errorem positiuum: Etsi quis dubi-
tat absq; absoluto & formali iudi-
cio fidei opposito (probabilius) non
videatur incurrere excommuni-
cationem Bullæ, cum non habeat
consummatam ac perfectam hæ-
resin. A pertinacia excluditur
error voluntarius quo subinde pi-
& alioqui veri fideles propter ne-
gligentiam culpabilem inuoluntur.
[C] Schismatici dicuntur,
tū qui subesse renuunt, aut rece-
dunt ab Obedientia Papæ, nō agno-
scendo esse Vicariū Christi aut Ec-
clesiæ Caput, tū qui mēbris Eccle-
siæ subiectis repugnāt cōmunicare,
atq; exigitur, vt huiusmodi schisma
sem.

seu scissura & rebellio sit forma-
 liter contra Papam tanquam Ec-
 clesie Caput Scotia. theor. 182.
 & infra [D] Qui cum pertinacia
 saltem in communi credunt, vera
 esse qua ab Hereticis v g. Luthe-
 rana secta praconibus aduersus
 Ecclesiam Catholicam praedican-
 tur, eosq; damnatos norunt tanqua
 falsorum dogmatum Doctores [E]
 Formaliter sumi debent, id est,
 quatenus iuuant hereticos in pro-
 paganda haeresi ne impediuntur,
 aut puniantur Extra causam ve-
 ro haeresis, hereticis qua notoriis,
 qua oculis fauere in his partibus
 amplius licet, ubi impune grassan-
 tur Scot hic cum multis aliis,
 theor. 410 [F] Ex duplici lege
 hodie colligitur prohibita esse li-
 brorum hereticorum lectio. Vna
 coninetur in Bulla Cæna, & ad-
 nexam habet excommunicatio-
 nem Pontifici reseruatam: altera

in Indice librorum hæreticorum,
quæ etiam obligat sub excommu-
nicatione, non tamen reservata.

Sic primò, qui mortaliter has leges
transgreditur sine facultate, v-
tramq; excommunicationem in-
currit, & ab Indicis potest qui-
dem à proprio Confessario absolui,
quia non est reservata; non autem
ab excommunicatione Bullæ nisi
à summo Pontifice, aut privilegi-
um habente. Secundo, qui tantum
legit libros prohibitos in Indice, in-
cidit quidem in excommunicatio-
nem illius, non tamen Bullæ, si ni-
mirum legit illorum autorum li-
bros, qui propter errores, tametsi
non hæreticos, aut errorum suspi-
cionem sunt damnati in Indice,
non tamen prohibiti sunt in Bulla.

Ex parte legentium requiritur, ut
scienter legant atq; sciant quem
legunt librum esse hæreticum, aut
de Religione agere. Hinc Censurâ
istam

istam non incurrunt, qui laborantes crassâ ignorantia ignorant librum esse hæreticū. Quotiescunq; enim lex pœnalis scientiam requirit, excusat ignorantia etiã crassa, modo non sit crassissima, quæ importaret latissimã culpam ac dolo equipararetur. Vide Sanchez l. 9. de Matri d. 2. n. 39. Neg; etiã opus est, ut legens habeat pravam intentionem seu affectum deserendi veram & admittendi Lutheranam Religionem, aut dubitandi de veritate articulorum, traditionū, sed sufficit sola curiositas.

Existimat Toletus hic in explicatione Bullæ n. 4. legentẽ unam vel alterã lineam in libro hæretico, quod incurrat excommunicationis sententiam, cuius rationẽ assignat, quod etiam in unico versu possit perfecta hæresis contineri. Sed alii relictis veluti duram explicationem reiciunt docentes, in lege præsertim.

tim pœnali potius id spectari de-
bere quod plerumq̄, non quod rarò
usu venit: plerumq̄, autem tam
modica in libro heretico lectio non
grave parit periculum, a deòq̄, lex
sub tanta pœna non prohibet tam
modicam lectionem. Alii è contra
apud Laymann aſſerunt unam pa-
ginam etiã libri ex maioribus vo-
luminibus non eſſe ſufficientem
materiam ad Censuræ incurſionē,
quæ limitatio et ſi nimis magna vi-
deatur, tamen in hoc prodeſt Con-
feſſario, ne tam leuiter unum-
quemq̄, indifcriminatim peccati
mortalis accuſet, aut exiſtinet ex-
cõmunicationē Bullæ incidiffe, qui
ex curioſitate, aut alio fine bono v-
nam ſolam paginam legit. Hoc cer-
tum eſſe videtur, illum qui paucos
duntaxat verſus legit aut ſine de-
liberatione & quaſi imprudenter
incidit in librũ hereticum non pec-
care mortaliter, ac proinde non ex-
communicari.

Quæ-

Quaritur verò Becanus 2. c. 15 q. 8. n. 4. An Catholici in Germania incurrant in utramq. excommunicationem legentes libros hæreticorum animo refutandi. Et primo respondet, hanc questionem non pendere ex eo, an Catholici legant eiusmodi libros animo refutandi, sed ex eo, an Bulla Cœnæ Domini, & Index obligent Catholicos in Germania, nam ubicunq. Bulla & Index obligant, ibi Catholici incurrant utramq. excommunicationem legentes sine speciali facultate prohibitos libros. Et ubicunq. lex vel Constitutio Pontificis usu recepta est, ibi obligat: ubi recepta non est, nō obligat, d. c. tur autem usu recepta, quando à maiori parte Communitatis recipitur & observatur.

Hinc sequitur, si Bulla Cœnæ Domini vel Index in Germania recepti non sunt, Catholicos in Germania non

excommunicari, si legunt eiusmodi libros vetitos, tamen si peccent mortaliter si eos legant cum periculo erroris, aut deceptionis, quod frequenter fit; hæc ille. Secundo respndet. Layman l. 1. tr. 1 c. 1. n. 5. Casum accidere posse, quo aliquis vir prudens ac doctus in Germania nihil peccet, si locum aliquem contradictionis in heretico libro querat certo sperans, eo ostenso, alterum ad fidem Catholicam convertendum esse, tunc enim lex naturalis Charitatis erga proximum vivit legem Ecclesiasticam, quam causam, inquit, esse arbitror, cur in aliquibus Provinciis lectio librorum hæreticorum, non tanta severitate prohibita censeatur, quia ad confines hæreticos convincentes necessarium putatur eorum libros legisse.

Mortaliter tamen peccat, qui cum certo vel probabili suo aut proxi-

mi periculo librū hereticū, lascivū
obscenū, (uti sunt etiā libelli fa-
mosi, vulgō Pasquil, cōtra Papā &
alios Ecclesiasticos, Imp. Reges Prin-
cipes hoc tēpore sparsi.) ac magicū,
superstitiosū legit, aut legi audit,
vel legendū præbet, suadet, vel nō
impedit, dum pot. st, ac debet, acce-
dit Conventū Hereticorū, lasciva
miscet, ac superstitiosa colloquia.
Tale periculū plerumq̄ experiun-
tur ii, qui absq̄ iusta & gravi cau-
sa, sed ex curiositate & libidine
legunt. Et si hoc periculū non sit æ-
quale in omnibus, q̄ alii in legēdo
libros, vel sermones hereticos lenius
decipiūtur, q̄m alii. Omnibus ergo
circūstantiis consideratis prudenter
de tota re est iudicandum, ut rectē
dicit Becan. cit. n. 8. Vide Indi-
cem librorum prohibitorum. Et
Scottiam in Selectas Pontificum
Constit. Theor 27 & Theor cit.

II, Appellantes [A] ab ordina-
tio-